

1. Testa nosaukums

PROTROMBĪNA LAIKS

2. Angļu val. - *Prothrombin Time*

3. Īss raksturojums

Protrombīna laika noteikšana ir skrīninga tests, lai atklātu iedzimtu vai iegūtu ārējā koagulācijas ceļa (II, VII, X faktori) deficītu.

Protrombīna laika noteikšanai galvenā nozīme ir perorālo antikoagulantu terapijas monitorēšanā, kā arī aknu bojājumu diagnosticēšanai.

Aknu šūnas sintezē daudzus koagulācijas faktorus, kuriem nepieciešama K vitamīna klātbūtne (II, VII, IX, X faktori).

Perorālie antikoagulanti (kumarīna grupas, antivitamīna K preparāti – orfarīns, varfarīns, kumarīns, fenilīns u.c.) samazina protrombīna kompleksa veidošanos, bloķējot K vitamīnu. Pazeminoties asins recēšanas spējām, tiek panākts terapeitiskais efekts, tādējādi samazinās trombu veidošanās risks pacientiem ar trombu veidošanos anamnēzē (miokarda infarkts, trombolijas, mirdzaritmijas u.c.) vai mākslīgiem implantiem asinsrites gultnē (pēc koronārās šuntēšanas, sirds vārstuļu protezēšanas, stentu implantācijas).

Protrombīnu šajos gadījumos izsaka ne tikai %, bet arī ar speciālu formulu INR.

INR (*International Normalised Ratio*) – starptautiski pieņemts rādītājs. To izmanto, lai ar dažādām metodēm noteikto protrombīna daudzumu varētu savstarpēji salīdzināt (pacientiem, kuri lieto perorālos antikoagulantus ceļojuma laikā, mainot dzīvesvietu utt.) un pieņemt lēmumu par nepieciešamo medikamentu devu.

4. Metode – recēšanas metode.

5. Stobriņa marķējums, asiņu uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums – zils stobriņš ar 3,2 % Na citrātu (antikoagulants).
- Asiņu uzglabāšanas laiks:
 - 24 stundas istabas temperatūrā. Plazmu pēc centrifugēšanas var sasaldēt. Plazmu nedrīkst glabāt 2-8 °C, jo šādā temperatūrā kalcikreīnu sistēmas ietekmē aktivējās VII faktors.
- Izmeklējamais materiāls – plazma stobriņā ar 3,2 % Na citrātu.

6. Referentās vērtības

70-130 %

Terapeitiskais intervāls – 10-30 %, INR – 2,0-4,0

7. Ietekmējošie faktori

↑ Pretkrampju preparāti, estrogēni, perorālie kontraceptīvie preparāti.

↓ Anabolie steroīdi, androgēni, perorālie antikoagulanti.

8. Novirzes no normas

↓ Iedzimts deficīts.